

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Број :

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
АРХИВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2003. ГОДИНУ**

Сарајево, јул 2004. године

САДРЖАЈ

1.	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
2.	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	4
2.1.	Систем интерних контрола	4
2.2.	Извршење буџета	4
2.3.	Набавке	6
2.4.	Текући издаци	7
2.5.	Попис – инвентарисање	7
2.6.	Обавезе и потраживања из ранијих година	8
2.7.	Програми посебних намјена (сукцесија)	9
2.8.	Информациони систем	10
3.	ОСВРТ НА ОБАВЉЕНУ РЕВИЗИЈУ ЗА 2002.	11
4.	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	11
5.	РЕЗИМЕ	12

1. МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања Институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и значајних одлука руководства у **Архиву Босне и Херцеговине** (у даљем тексту : Архив) за финансијску 2003. годину.
- 1.2. Руководство Архива одговорно је за ефикасно пословање које треба бити у сагласности са законском регулативом. Ова одговорност укључује подношење поузданих извјештаја о пословању у годишњем финансијском извјештају.
- 1.3. Наша одговорност је да изразимо мишљење о тим финансијским извјештајима у сагласности са генерално усвојеним ревизионим стандардима, те у складу са чланом 13. Закона о ревизији финансијског пословања институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 17/99) извијестимо о сљедећем :
 - да ли су рачуни састављени у складу са важећом законском регулативом;
 - да ли годишњи рачуни одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године;
 - о економичности, ефикасности и успјешности којом је организација користила средства у обављању својих функција;
- 1.4. Ревизију смо обавили у складу са генерално прихваћеним ревизионим стандардима и стандардима Међународне организације врховних ревизионих институција – INTOSAI («Службени гласник БиХ», број 5/01). Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и обавимо с циљем постизања разумне основе за процјену да ли финансијски извјештаји представљају тачан и истинит приказ пословања током године. Стога је ревизија испитивала узорак значајних трансакција и одлука руководства.

Сматрамо да ревизија коју смо обавили пружа разумну основу за наше мишљење.

Канцеларија за ревизију изражава резерву за финансијске извјештаје Архива за 2003. годину у вези позиција које се односе на сљедеће :

- процедуре набавки из буџета (10.500 КМ) и процедуре избора извођача за услуге поправака и адаптација просторија Архива из програма сукцесије (16.543 КМ) нису биле у потпуности извршене у складу са прописима који регулишу подручје јавних набавки (тачка 2.3. и 2.7.);
- Обрачунате а неисплаћене обавезе за плате и накнаде запослених из 1999. и 2000. године исказане у пословним књигама и финансијским извјештајима Архива у износу од 157.670 КМ, нису још увијек ријешене и представљају потенцијалне обавезе које могу бити извршене на терет средстава буџета БиХ (тачка 2.6.);
- Спорне обавезе из 1997. године према фирми «АМХ Студио 9» Сарајево, исказане нетачно у пословним књигама Архива и финансијским извјештајима, а који према мишљењу Ревизије износе 15.945 КМ (без камата), представљају

потенцијалне обавезе које могу бити извршене на терет средстава буџета (тачка 2.6.);

2. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

2.1. Систем интерних контрола

Ревизија је уочила недостатке у систему интерних контрола у дијелу који се односи на примјену поступака набавки према Одлуци о поступку набавке роба, услуга и уступања радова за потребе институција БиХ која је донесена од стране Савјета министара. Својим интерним правилима Архив је прописао процедуре стварања обавеза и процедуре набавке роба, услуга и уступања радова које нису биле у потпуности примијењене. Такође, уочили смо да се у појединим дијеловима поступци интерних процедура набавки разликују од Одлуке Савјета министара, што је неправилно.

Као посљедица кршења Одлуке Савјета министара о поступку набавки роба, услуга и уступања радова за потребе институција БиХ и недовољно прецизних и правилних интерних процедура набавки, Архив није у потпуности, на законит и транспарентан начин у 2003. години реализовао издатке за набавке материјала и услуга.

Архив је обавезан да се придржава прописаних процедура везано за набавке материјала и услуга и уступања радова које су прописане за све институције БиХ. Интерне процедуре морају бити у сагласности са важећим одлукама Савјета министара, а прецизније треба да дефинишу поступке одобравања, контролу и надзор приликом реализације набавки.

2.2. Извршење буџета

Укупан буџет Архива за 2003. годину износио је **166.233 КМ**, а према усвојеном ребалансу **373.015 КМ**. Архив током 2003. године није користио текуће резерве буџета, нити је вршио унутрашњу промјену структуре појединих категорија буџета.

Одобрени буџет реализован је за текуће издатке, капиталне издатке и програме посебне намјене буџета за сукцесију у укупном износу од **213.112 КМ**, што је за **159.903 КМ** мање од расположивог буџета, или што представља остварење **57 %** од плана.

Преглед извршења буџета за 2003. годину приказан је у наредној табели :

ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕЊА БУЏЕТА ЗА 2003. ГОДИНУ

Табела бр. 1.

Износи у КМ

Ред. број	Врста расхода	Буџет за 2003.год	Ребаланс Буџета за 2003.	Промјена структуре буџета	Текуће резерве буџета	Укупно Одобрени Буџет (4+5+6)	Извршење буџета 2003.	Индекс 8/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9
И	Текући издаци	146,233	273,015	0	0	273,015	174,577	64
1	Плате запослених	74,592	144,346	0	0	144,346	102,016	71
2	Накнаде трошкова запосл. и скупшт.заст.	43,256	61,369	0	0	61,369	45,095	73
3	Путни трошкови	4,400	7,000	0	0	7,000	2,109	30
4	Издаци за енергију	2,640	4,100	0	0	4,100	1,458	36
5	Издаци за комуналне услуге	3,750	6,000	0	0	6,000	4,444	74
6	Набавка материјала	6,468	11,000	0	0	11,000	7,745	70
7	Издаци за услуге превоза и горива	2,332	4,200	0	0	4,200	401	10
8	Унајмљивање имовине и опреме	0	0	0	0	0	0	
9	Издаци за текуће одржавање	1,804	4,100	0	0	4,100	2,210	54
10	Издаци за осигурање	0	900	0	0	900	0	0
11	Уговорене услуге	6,991	30,000	0	0	30,000	9,099	30
ИИ	Текући грантови	0	0	0	0	0	0	
ИИИ	Капитални издаци	0	20,000	0	0	20,000	9,110	46
1	Набавка грађевина	0	0	0	0	0	0	
2	Набавка опреме	0	20,000	0	0	20,000	9,110	46
3	Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	0	0	
ИВ	Програми посебне намјене	20,000	80,000	0	0	80,000	29,425	37
1	Програм сукцесије	20,000	80,000	0	0	80,000	29,425	37
В	СВЕУКУПНО (И-ИВ)	166,233	373,015	0	0	373,015	213,112	57
ВИ	Број запослених	4	12	0	0	12	5	42

Архив није прекорачио поједине ставке буџета, нити укупан годишњи буџет за 2003. годину. Остварени текући издаци, који су реализовани 64% од плана, и остварени број запослених, који износи 42% од планираног, показује неадекватно планирање или неизвршавање планираног обима пословања. Мишљења смо да Архив није предузео одговарајуће активности код Савјета министара и Министарства финансија и трезора на дефинисању оптималног броја запослених, којим би функција Архива била у потпуности успостављена.

Ревизија је у својим ранијим препорукама истицала потребу да Архив у сарадњи са Савјетом министара утврди динамику попуњавања потребног броја запослених у складу са усвојеним правилником узимајући у обзир реалне потребе како би се постављени циљеви Архива ефикасно извршавали.

2.3. Набавке

Ревизијом је констатовано да Архив није поштовао одредбе Одлуке о набавци роба, услуга и уступања радова за потребе институција БиХ која је донесена од Савјета министара. Од уочених неправилности издвајамо :

Набавке капиталних средстава

Набавка инвентара (металних носача за архивску грађу) у износу од 3.609 КМ извршена је избором добављача «Кабас» Сарајево непосредном погодбом, без претходно прибављене сагласности Министарства финансија и трезора, што није у складу са одлуком Савјета министара о поступку набавке роба, услуга и уступања радова за потребе институција БиХ;

Набавка рачунарске опреме (1.745 КМ) извршена је од фирме «Ексклузив» Сарајево, која је за потребе институција БиХ изабрана за набавку канцеларијског материјала, а не за набавку рачунарске опреме.

Набавке материјала

На конту издатака евидентиран је канцеларијски материјал по рачунима добављача. За набављени канцеларијски материјал у износу 3.691 КМ, који је набављен прије доношења Одлуке о поступку набавке од стране Савјета министара, није проведен избор најповољнијег понуђача.

Трошкови ситног инвентара

Код набавке инвентара од добављача у износу 929 КМ није проведена процедура избора добављача због хитности набавке (набављан недостајући материјал за смјештај преузетог регистратурног материјала од «ЦРПЦ»).

Услуге штампања

Избор добављача (526 КМ) извршен је непосредном погодбом без провођења процедуре у складу са одлуком Савјета Министара.

Архив мора досљедно примјењивати прописе који регулишу процедуре јавних набавки како би се обезбиједило транспарентно и равноправно учешће свих понуђача на тржишту. Непоштивање прописаних процедура јавних набавки које су предвиђене за све институције БиХ може довести до фаворизовања добављача који немају услове за појављивање на тржишту.

2.4. Текући издаци

Код текућих издатака уочили смо одступања од утврђених правила рачуноводственог евидентирања.

Путни трошкови

Прегледом остварених путних налога, реализованих из буџета и програма «Сукцесије», уочене су сљедеће неправилности које се тичу рачуноводства:

- Не води се евиденција изданих путних налога;
- Подигнуте аконтације су неправилно евидентирани - књижене су на издатке за дневнице умјесто на потраживања до правдања налога;
- Дио издатака по једном путном налогу је евидентиран на Архив, а дио на програм Сукцесије;
- Књижења издатака по основу путних налога нису ажурна.

Комуналне услуге

У оквиру ових услуга прегледани су издаци за телефонске услуге. Утврђене су сљедеће неправилности:

- Поједини рачуни нису овјерени у складу са интерним процедурама;
- Одлука о кориштењу мобилних телефона не поштује се на начин да се поступа у складу са донесеном одлуком (не врши се надокнада прекораченог износа);

Остале услуге

На осталим услугама евидентирани су издаци за повремене послове који су извршавани ангажовањем запослених путем сервиса.

- Код прегледаних издатака за ове намјене (6.208 КМ) нису донесене одлуке за који период је потребно обављање помоћних послова. Такође, рачуни за ове намјене нису овјерени у складу са интерном процедуром стварања обавеза (овјерене су упуте за рад и уговори без назнаке у ком периоду је рад обављан).

Препоручујемо да Архив предузме мјере на отклањању ових недостатака уочених код издатака за путне трошкове, издатака за телефонске услуге и ангажовања запослених путем сервиса.

2.5. Попис – инвентарисање

Попис имовине потраживања и обавеза Архива на дан 31.12.2003. године обављен је на основу донесеног Рјешење о формирању Комисије за попис основних средстава, ситног инвентара, новчаних средстава (готовина у благајни), потраживања и обавеза за 2003. годину. Ревизијом су уочени сљедећи недостаци приликом пописа:

- На основним средствима не постоје инвентурни бројеви, што знатно отежава провођење и квалитетно обављање пописа;

- Основна средства се не евидентирају у књизи основних средстава нити се води њихова аналитичка евиденција;
- У пописним листама уписане су укупне количине основних средстава по врстама, а не појединачно према подврстама;
- Попис потраживања и обавеза не садржи аналитичке спецификације пописаних укупних потраживања и обавеза,

Уочене неправилности могу имати утицаја на заштиту имовине Архива. Препоручујемо да се стална средства означе инвентарним бројевима и евидентирају у књигу основних средстава. Приликом пописа сва средства морају бити евидентирани појединачно у пописне листе. Попис обавеза и потраживања мора такође бити пописан аналитички према појединим рачунима или дијеловима рачуна који чине укупне обавезе и потраживања.

2.6. Обавезе и потраживања из ранијих година

У пословним књигама Архива евидентирани су обавезе и потраживања из ранијих година која се у билансу Архива сваке године приказују у истом износу као преноси почетних стања. Наведено се односи на следеће :

Укупне обавезе Архива из ранијих година које су евидентирани у пословним књигама (не рачунајући редовне обавезе из 2003. године) износе **195.043 KM**.

Највећи дио ових обавеза (које су у билансу евидентирани као «остале дугорочне обавезе») односи се на неисплаћене бруто плате за три запослена из 1999. и 2000. године у укупном износу од **118.783 KM**. Обавезе за неисплаћене плате створене су прије конституисања Архива према Закону о архивској грађи и Архиву Босне и Херцеговине који је ступио на снагу у јулу 2001. године. Архив Босне и Херцеговине није прекидао свој рад, али због неријешеног правног статуса Архива у континуитету, за три запослена нису, према њиховим наводима, исплаћена средства за плате и накнаде у периоду од августа 1998. године до априла 2001. године. Обавезе према запосленима за 1998. и 2001. годину су ријешене, тако да су остале обавезе које се односе на 1999. и 2000. годину. Наведене обавезе представљају потенцијалне обавезе које могу бити извршене на терет средстава буџета БиХ.

Дио исказаних обавеза у износу од **38.887 KM** односи се на накнаде запосленима из 1999. и 2000. године, обрачунате по истом основу као и плате из ранијих година.

Руководство Архива у више наврата обрађало се надлежним институцијама Босне и Херцеговине (Министарству за трезор, Савјету министара, Омбудсману за људска права) за рјешавање проблема измиривања насталих обавеза по основу плата и накнада, али исти још увијек није ријешен.

Ревизија је у свом ранијем извјештају назначила да нема мандат да арбитра у случају рјешавања ових обавеза, за чије рјешавање надлежност има Савјет министара. Овај став ревизија и даље заступа.

Препоручујемо да руководство Архива у сарадњи са Савјетом министара, пронађе одговарајуће рјешење за обавезе по основу плата и накнада запослених из ранијег периода.

Дио обавеза у износу од **37.373 КМ** (које су у Билансу стања евидентирание као «краткорочна разграничења») односе се на обавезе по основу судских извршења и судских трошкова за које Архив није могао дати поуздано образложење на кога се ове обавезе односе. Према нашем мишљењу, ове обавезе односе се на спор у вези испорученог/неиспорученог материјала за Архив од фирме «АМХ Студио 9» Сарајево (19.290 КМ), затим на обавезе према «АМХ Студио 9» (17.800 КМ) по основу извршених уплата из 1997. године, које су у истом износу евидентирание и као потраживања према истој фирми. Остатак обавезе (283 КМ) није идентификован.

Евидентирани подаци на позицији «краткорочна разграничења» нису поуздани и ревизија не може да потврди вјеродостојност ових података исказаних у билансу Архива који су 1997. године погрешно евидентирани и који се сваке године приказују у билансу као пренос почетних стања.

Ревизија је истраживала обавезе и уплате из 1997. године према фирми «АМХ Студио 9» на основу документације која нам је била на располагању (уплате и фактуре) и коју узимамо са резервом с обзиром да се не можемо увјерити у њену свеобухватност.

Ревизијом је утврђено сљедеће:

Укупне обавезе Архива по спорним рачунима¹ износиле су 40.745 КМ, а укупне уплате² 24.800 КМ, тако да је укупна потенцијална обавеза Архива 15.945 КМ. Ова обавеза може настати као последица судских спорова по појединачним фактурама. Добили смо на увид два судска извршења за двије спорне фактуре (Рачун 56/97 и Рачун 51/97), чије је извршење привремено одложено због приговору упућеног од стране Архива. Укупне потенцијалне обавезе могу имати утицаја са становишта могуће реализације на терет средстава буџета.

Нетачно исказане обавезе и потраживања у пословним књигама по основу евиденција које се односе на добављача «АМХ Студио 9» Архив треба да исправи након што се заврши спор са наведеним добављачем.

2.7. Програми посебних намјена (Програм сукцесије)

Архив је током 2003. године имао одређене активности на реализацији послова сукцесије архивске грађе бивше СР Југославије. Предвиђени трошкови из буџета 2003. године за ове намјене износили су 80.000 КМ, а реализовано је 29.425 КМ или 37%. Трошкови за услуге поправака и одржавања просторија за смјештај архивске грађе износили су 16.543 КМ, путни трошкови 7.266 КМ и остали трошкови 5.616 КМ.

Услуге поправака и одржавања просторија за смјештај архивске грађе извршене су од стране фирми «СЗД Мани» Сарајево у износу од 4.791 КМ, «АБЦ Ревизија» Сарајево у износу од 3.352

¹ Рачун 56/97 (5.940 КМ), Рачун 51/97 (5.245 КМ), Рачун 52/97 (8.880 КМ), Рачун 55/97 (20.680 КМ)

² Уплате: 10.000 КМ (13.11.1996.), 7.000 КМ (08.12.1997.), 5.800 КМ (30.04.1998.), 2.000 КМ (02.02.1998.)

КМ и «Колинвест» Сарајево у износу од 8.400 КМ и нису реализовани у складу са Одлуком Савјета министара о поступку набавке роба, услуга и уступања радова за потребе институција БиХ. Услуге инсталација рачунарске опреме за интерну употребу Архива извршене од стране фирме «Камер» Сарајево у износу од 1.298 КМ, нису биле реализоване путем Службе за заједничке послове институција БиХ.

- Сматрамо да је у случају услуга поправака просторија за смјештај архивске грађе требало извршити обједињавање свих потребних радова у укупној вриједности и на свим локалитетима просторија Архива и расписати јавни конкурс за избор најповољнијег понуђача. Исти радови и са истим извођачима извршавани су у 2002. години;
- Такође, код извођења радова нису поштоване процедуре набавки према Одлуци Савјета министара о поступку набавке роба, услуга и уступања радова, при чему су ови радови, односно услуге, требале бити обављене путем Службе за заједничке послове институција БиХ, која са изабраним понуђачем закључује уговор уз претходно проведени поступак избора најповољнијег понуђача. Архив је само у случају код извођача «Колинвест» тражио и добио сагласност Министарства финансија и трезора за непосредну погодбу са једним извођачем;

Поново скрећемо пажњу Архиву на ове пропусте и препоручујемо досљедну примјену прописа који регулишу процедуре јавних набавки како би се обезбиједило транспарентно и равноправно учешће свих понуђача на тржишту.

Непоштивање прописаних процедура јавних набавки које су предвиђене за све институције БиХ које се финансирају из буџета БиХ, може довести до фаворизовања добављача који немају услове за појављивање на тржишту.

2.8. Информациони систем

Ревизија је у својим ранијим извјештајима констатовала да у Архиву не постоји организован информациони систем. С обзиром да би се пословање архива могло умногоме побољшати примјеном и кориштењем информационих технологија, руководство би требало студиозније приступити проблему информатизације.

Као предуслов будуће информатизације руководство би требало да донесе и усвоји развојне планове информатизације, у којима ће бити сагледане све потребе Архива за информатичком подршком.

Након успоставе информационог система, а ради ефикасног кориштења, потребно је прописати процедуре које се тичу употребе информационих технологија.

3. ОСВРТ НА ОБАВЉЕНУ РЕВИЗИЈУ ЗА 2002.

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Архива за 2002. годину, о чему је сачињен Извјештај о ревизији.

Освртом на препоруке претходне ревизије утврђено је да Архив није предузео све активности на отклањању недостатака констатованих ранијом ревизијом, те да су исте слабости и неправилности остале и у 2003. години. Наведено се односи на сљедеће:

- процедуре набавке робе и услуга нису у потпуности поштоване;
- обавезе за плате и накнаде запослених из 1999. и 2000. године, које су исказане у пословним књигама, нису још увијек ријешене;
- обавезе и потраживања по основу спорних обавеза из 1997. године нису такође ријешена.

4. КОРЕСПОНДЕНЦИЈА СА КЛИЈЕНТОМ

Архиву је дана 14.06.2004. године уручен нацрт Извјештаја о извршеној ревизији за 2003. годину на разматрање и достављање евентуалних коментара и примједби на налаз ревизије. Архив је у остављеном року од 7 дана доставио писмено изјашњење на наш извјештај у којем подржава налазе ревизије.

5. РЕЗИМЕ

Током обављања свог мандата ревизија је 2003. године констатовала готово исте недостатке који су били уочени и 2002. године. Ревизијом је утврђено да недостају одређене процедуре у дијелу које се односе на набавке према Одлуци о поступку набавке роба, услуга и уступања радова за потребе институција БиХ.

Као посљедица овога, утврђено је да Архив није у потпуности поштовао процедуре јавних набавки за извршене капиталне издатке и услуге адаптација просторија Архива за смјештај архивске грађе.

Обавезе за плате и накнаде из ранијих година (1999. и 2000. година) нису још увијек ријешене и представљају потенцијалне обавезе на терет буџета БиХ.

Обавезе по основу судског спора са «АМХ Студио 9» из 1997. године такође нису ријешене те и оне представљају потенцијалне обавезе на терет средстава буџета.

∴

**вршилац дужности генералног
ревизора**

Самир Мушовић

замјеник генералног ревизора

Драган Кулина